

КАЙДЫГЕРЛИК

Кайдыгерлик деген эме
Каракчыдай кайтарып өзүбүздү,
Кайдыгерлик деген эме
Кашайтып көзүбүздү,
Айттырбай сөзүбүздү
Бычаксыз канап бүттүк,
Кайдыгерлик дегенден биз
Таптакыр тажап бүттүк!
Кайдыгерлик дегендин
Капканынан чыкпай жүрүп,
Жаманын да,
Жакшысын да,
Гүлүн дагы,
Күлүн дагы,
Бир жерге камап бүттүк.
Жалгыздык башка түшсө
Ашар кылып,
Атаны – үй,
Баланы – базар кылып,
Биз тиккен дарак кана?
Сыйлаган кичүүлөрүн,
Улуусун урматтаган адат кана?
Жашоодо ыйды көрдүк,
Сыйды көрдүк,
Жылдызсыз
Жылмаңдаган түндү көрдүк,
Жыргалдан көз ачылбай,
Жыгылып жаткан жерде Күндү көрдүк,
Тургуздадык!
Жыгылып жаткан жерде
Айды көрдүк,
Тургуздадык!
Кайдыгерлик,
Кайдыгерлик!
Таш болуп катып калган
Ташбоор, мерес
Жанды көрдүк,
Унчукпадык,
Кайдыгерлик,
Кайдыгерлик!
Жерди ойлобой
Итибиз үрүп турса,
Ишибиз жүрүп турат деп ойлодук,
Элди ойлобой,
Эбин таап ичип-жемей адат болду,
Эс тарткан уланыңдын
Эшикке чыгар замат
Эс-дарты арак болду.
Эстелиги жок деги тарых барбы?
Тарыхы жок эстелик эстеликпи?
Эстелиги, тарыхы жок
Эл ушул деп,
Айтабыз кайсыл элди?
Кызыл таш кыйла эстелик,

Кыргыздын борборунда күйүп турат?
Карачы,
Эстелигин Токтогулдун,
Ак таңдай акынга эмес,
От жерге коюн жайып
Олтурган чабанга окшойт,
Түбү менен казып келип,
Асфальтка ое салган карагайлар,
Түнү менен шашып келип,
Кызматка кое салган адамга окшойт.
Бозоргон бетондордун арасында
Ыйлап турам,
-Кыргыздар,
Тарых музейине там бергиле?-деп,
-Кыргыздар,
Тарыхыңарга кан бергиле?-деп.
Айткылачы,
Эстелик тургузганга
Эмне жетпейт?
Таш жетпейби,
Болбосо,
Баш жетпейби?
Айткылачы,
Эки метр бөз кеткен Алыкулга,
Канча таш кетет эле?
Эстелик тургузганга Кожомкулга
Өзүнүн ташы өзүнө жетет эле!
Калк мурасын
Кагазга каалагандай көктөттүк бүт,
Көйнөктү өзгөрткөндөй
Жер-суунун аттарын да өзгөрттүк бүт,
Жайлоону жолго айланттык,
Кочкорду Кочкор дебей,
“Кочкорка” деп койго айланттык,
Токмокту “Такмак” дедик,
Акылсызды акылман деп,
Акылманды акмак дедик.
Кийбегендин баарысын кийдик дедик,
Билбегендин баарысын билдик дедик,
Кыйратып салгансып биз,
Кыргызды кыргыз дебей,
“киргиз” дедик.
-Бул кайсы базар?-десең.
-Бул деген базар эмес,
“Дардаңбай кашар” дешет.
-Бул кайсы балык?- десең,
-Бул деген балык эмес,
“Дардаңбай арык” дешет.
Дардаңбай,
Дардаңбайлар,
Кайда барсаң дардаңбайлар толуп алган,
Дардаңбайлар дардайып тоюп алган,
Даарат алган жерине да
Жадагалса өз аттарын коюп алган!
Кайдыгерлик,

Кайдыгерлик!
Баткакка баткан жандай,
Биз сага кайдыгерлик
Баттык го белчебизден.
Тоголонуп баратсаң эңкейиштен,
Токтотуп калмак турсун
Тоголонуп кетсе экен деп керкейишкен,
Ыйлап турсаң аркы өйүздөн,
Ырсаңдап жыргап турган берки өйүздөн,
Кишиге окшош жандар чыкты.
Же болбосо
Эмделбей кабылдаган,
Элп эткен желди көрсө
Этеги жабылбаган,
Элин саткан,
Жерин саткан,
Койнунда эрин саткан,
Эрмектеп денин саткан,
Туруксуз максат чеккен,
Тууп салып таштап кеткен
Сойкулар кайдан чыкты?
Жанкурбумдун айтайын даты менен,
“Атамдай болгон агам...” деп калчу эле,
Аккан суу токтогондой,
Аккан кан токтогондо
Токтойт тура,
Өмүрдүн өргө жүрөр ташы деген,
Атасындай болгон бир агасы анын
Балбылдап батып кетти 39 жашы менен...
Кырк жашка чыкпайт эми,
Кыйкырган үнүн анын укпайт эми,
Болгону кыштыр-жайдыр уктайт эми...
39 деген эмне?
Болгону 10дон үчөө,
Анан 9...
39.
Тегирменти деп аталган айылдагы жаңы казган
Мүрзөдө турам тонуп,
39, 39.
О эми,
Сен Нуралы
Ок жеген куландайсың,
Ойронун отуз тогуз,
39,39,39...
Сен эми аны
93 кылалбайсың”
Көздөн жаш,
Көкүрөктөн арман чыгат,
Айткылачы?
Кол сунсаң арылаган,
Туура эмес дарылаган,
Эң жөнөкөй ооруга да дарт белгисин кое албаган,
Эң жөнөкөй ооруну да жое албаган,
Жыландай чала өлтүргөн,
Наристе бала өлтүргөн,

Врачтар кайдан чыгат?
Ошолор оорукана дегенге
Кантип кирет?
Ак халатты уялбай кантип киет?
“Кантип,
Кантип... Кантип?” дегенден жалкып, жүдөп,
“Кантип, кантип?” дегендер уйку бербей
Мээмде калкып жүрөт.
Өмүрдүн кайдан билсин баркын булар,
Оо Гишпokratтын анты ургурлар,
Эл ичинде уялбай кантип жүрөт?!
Ак койду өлтүрдүң деп тултуктайбыз,
Адамды өлтүргөнгө унчукпайбыз!
Кайдыгерлик,
Кайдыгерлик!
Катып калгыр катпай турат,
39 жыл каккан айкөл жүрөк,
Тегирменти деп аталган бир айылда
Какпай турат,
39 жылдан аркы жыл эсеби
Аңылдап актай турат...
Жыйналышта кайра куруу,
Айкындык деп лакылдайбыз,
А бирок.
Өзүбүздүн башыбызда төөнү көрбөй,
Бирөөнүн көзүндөгү көөнү көрүп
Бакылдайбыз!
Ак-Сай, Арпа арып барат,
Алай, Чаткал карып барат,
Ысык-Көл, Соң-Кол улам байып барат,
Жайкалган чөптөр кыйрап,
Жайыттар жылдан-жылга тарып барат,
Ага болбой
Асфальт жолдо машиналап,
Темир жолдо вагон менен,
Деңиз жолдо баржа менен,
Үндөрдү укпай “токто” деген,
Үндөрдү укпай “кайда?” деген,
Тонна, тонна азотторду,
Көлдү көздөй алып барат,
Көлдү көздөй акыр-чикир
Көз жаш болуп агып барат...
Кайдыгерлик!
Кайдыгерлик!
Айткылачы,
Эмне жетпейт?
Баарысы бар,
Короондо машинанын жаңысы бар,
Көзүндө көз айнегиң,
Оозуңда чайнаган сагызың бар.
Айткылачы,
Эмне жетпейт?
Баарысы бар.
Жаралып калган үчүн корстон болбой,
Жан багып жүргөн үчүн арстан болбой,

Адам бол деп жатпайбы сүйгөн жарды,
Адам бол деп жатпайбы сүйгөн жарды,
Адам бол деп жатпайбы билген жанды,
Чөнтөгүң кабат-кабат болгон менен
Дүйнөң жарды,
Дүйнөң жарды,
Дүйнөң жарды...
Түгөнүп жатса дагы
Түгөйлөк деп шашылбайбыз,
Өрттөнүп жатса дагы
Өчө элек деп лакылдайбыз,
Өлтүрүп жатса дагы
Өлөлөк деп шашылбайбыз,
Кайдыгерлик,
Кайдыгерлик
Катып турат,
Кара таштай
Үстүбүздөн басып турат!..